

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

APROBAT

În ședința Biroului permanent al
Camerei Deputaților

din data de 17.11.2010



D.P. Nr. 1266 din 4.11.2010

**COMISIA PENTRU AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ, INDUSTRIE
ALIMENTARĂ ȘI SERVICII SPECIFICE**

Ref: Conferința privind politica agricolă comună după 2013

În 19 și 20 iulie a.c. Comisia Europeană a organizat Conferința, cu dezbateri publice, privind viitoarea politică agricolă comună (PAC) după 2013.

Am participat alături de reprezentanți ai: asociațiilor producătorilor, procesatorilor și consumatorilor; mediului academic; institutelor de cercetări; organizațiilor non-guvernamentale (ONG); mediului diplomatic, etc.

Obiectivul conferinței a fost acela de a dezbate și formula concluzii pe baza dezbaterii publice privind perioada de după 2013, lansată de Comisie în aprilie, pornind de la următoarele patru întrebări cu adevărat fundamentale: „De ce avem nevoie de o PAC? La ce se așteaptă cetățenii de la agricultură? De ce să reformăm PAC? De ce instrumente avem nevoie pentru politica agricolă comună de mâine?” Schimbările de opinie au creat o platformă de discuție utilă înainte de elaborarea de către Comisie a Comunicării privind viitorul PAC, care urmează să fie publicată în noiembrie 2010. În paralel cu conferința, în centrul Bruxelles-ului (Piata St Catherine) a fost organizat un târg care a evidențiat diversitatea produselor agricole de calitate ale Europei, fiecare stat membru având un stand unde a oferit publicului specialități naționale.

Dezbaterile publice au vizat legitimizarea viitoarei PAC și obținerea poziției principalelor parteneri sociali în vederea lansării Comunicării Comisiei (COM) în toamna acestui an (propunerea legislativă urmează să fie prezentată în vara viitoare).

În cadrul consultării publice din perioada aprilie - iunie a.c. s-au primit 5743 contribuții din partea publicului, comunității de fermieri, persoanelor individuale, ONG-urilor, etc. Din răspunsurile primite a rezultat că 41% din cetățeni au cunoștință de PAC, iar 83% sunt în favoarea sprijinirii fermierilor. Au fost menționate obiectivele PAC (asigurarea securității alimentare; stabilitatea economică și viața rurală; adresarea schimbărilor climatice, etc.), opiniile fiind diverse, mergând de la menținerea PAC, la lăsarea fermierilor să se descurce pe piața liberă.

S-a indicat că există o serie de aspecte pozitive în actuala politică agricolă, fiind necesare îmbunătățiri, nu schimbări radicale, în cea viitoare.

Din prezentările realizate am reținut în principal următoarele:

- **contribuția PAC la asigurarea securității alimentare** - au fost evidențiate 4 aspecte de directorul FAO, respectiv: securitatea alimentară globală; a face față provocărilor în anul 2050

(alimente pentru o populație de 9 Mld., protecția mediului, etc.); rolul fundamental al securității alimentare în afara granițelor UE; productivitatea este elementul cheie în asigurarea cererii de alimente și reducerea sărăciei în țările în curs de dezvoltare. UE va continua să exporte cereale în 2050, iar țările în curs de dezvoltare vor crește importurile.

Prof. M. Dufumier a arătat că viitoarea PAC trebuie să garanteze securitatea alimentară și să respecte mediul; trebuie avute în vedere țările în curs de dezvoltare; reorientarea agriculturii către produse de calitate și sistem durabil; protejarea producției europene și reducerea importurilor de soia prin creșterea producției de leguminoase proteice (care fixează azotul);

- **rolul tinerilor fermieri:** doar 7% din fermieri europeni au vârsta sub 35 ani; întâmpină dificultăți privind accesul la teren, credite, etc.

Președintele CEJA (organizație care reprezintă 1M tineri fermieri) a indicat că instalarea tinerilor fermieri trebuie să fie viabilă, durabilă și susținută (asistență financiară și tehnică): ajutorul de instalare la nivel maxim (70.000 €) în toată UE; pachet financiar pentru tinerii fermieri (credite subvenționate); orientarea plăților directe către fermierii activi;

- **rolul multi-funcțional al agriculturii în livrarea de bunuri publice:** importanța dialogului social; integrarea politicii de dezvoltare rurală cu agricultura (diferite instrumente de sprijin); legitimizarea rolului socio-politic al agriculturii; trebuie avută în vedere instituționalizarea dialogului și conectarea celor 3 nivele - național, regional și local;

- **provocările agriculturii și zonelor rurale:** PAC cu unul sau doi piloni; anularea suprapunerilor între cei doi piloni; diversitatea rurală necesită politici orientate către teritoriu; măsuri orientate către asigurarea venitului fermierilor; o mai mare integrare între politicile de mediu, socială și economică; competitivitatea lanțului alimentar și aspectele teritoriale; necesitatea coordonării politicii de dezvoltare rurală cu politicile naționale și regionale și cu fondurile structurale; inovarea;

- **legitimitatea subvențiilor PAC** cu asigurarea necesităților sociale și de mediu ale teritoriilor; legătura cu obiectivul european de „coeziune teritorială” prin: menținerea diversității activităților agricole, a locurilor de muncă și a unei reale politici europene de dezvoltare rurală; intervenția publică asupra prețurilor pentru a face față volatilității pieței și prețurilor, care nu acoperă costurile de producție („plase de siguranță” eficiente); toate statele producătoare (ex. SUA) au implementat politici agro-alimentare pentru a răspunde nevoilor societății; necesitatea transformării PAC și menținerea acesteia la nivel UE; noi orientări, în contextul crizelor, bazate pe suveranitatea agricolă și nu neapărat pe regulile OMC;

- **durabilitatea agriculturii** - Birdlife (ONG) a indicat că agricultura actuală a UE nu este durabilă având în vedere utilizarea resurselor, model bazat pe mono-cultură și sisteme agricole dependente de îngrășăminte. A arătat că trebuie trecut la un sistem agricol durabil și susținute practicile agricole care protejează mediul (fermele cu înaltă valoare naturală, agricultura ecologică, etc.).

Intervențiile participantilor au vizat:

- menținerea unei PAC cu un buget echilibrat pentru îndeplinirea obiectivelor, având în vedere rolul strategic al acesteia;

- asigurarea de venituri decente pentru fermieri și crearea de locuri de muncă;

- menținerea vieții rurale în toate teritoriile cu asigurarea protecției mediului/adresarea schimbărilor climatice;

- distincție între dezvoltare rurală și agricultură și menținerea celor 2 piloni; îmbunătățirea politicii de dezvoltare rurală;

- considerarea specificității regiunilor; acordarea de plăți pentru zonele montane;

- orientarea producției zootehnice către creștere bovinelor pe pășuni și echilibrul între producția vegetală și cea zootehnică;

- importanța agriculturii durabile prin adresarea provocărilor la nivel global; previziuni viitoare pentru sectorul forestier;
- instrumente pentru o producție inovatoare, cu protejarea mediului; asigurarea de locuri de muncă și considerarea Directivei privind protecția la locul de muncă;
- suveranitatea agricolă și independența PAC față de OMC;
- încurajarea tinerilor fermieri în agricultură și considerarea dificultăților acestora;
- promovarea unui nivel mai bun de trai în zonele rurale;
- echilibru între fermierii din vechile și noile state membre (SM);
- poziție fermă privind OMG-urile cu opinii împotriva acestora;
- plăți doar pentru fermierii activi;
- un noi pilon al PAC „*mediu, păduri și munți*”.
- modalitățile de implementare a diferitelor reguli cerute fermierilor;
- susținerea exploatațiilor pentru a deveni companii; fermierul trebuie să constituie obiectivul PAC;
- rolul agriculturii ecologice în viitoarea PAC având în vedere beneficiile acesteia;
- modalități de a face față distorsiunii concurenței pe piața mondială;
- evidențierea importanței locurilor de muncă în agricultură;
- pact de solidaritate cu țările în curs de dezvoltare;
- politică care să permită adaptarea la necesitățile consumatorilor;
- prioritizarea obiectivelor; întărirea poziției fermierilor pe piață;
- rolul UE în implementarea tehnologiilor de protecție a mediului;
- plăți orientate către obiective specifice, cele pentru susținerea venitului fiind inefficiente.

Din prezentările realizate de reprezentanții asociațiilor de fermieri (COPA, COGECA, etc.), procesatorilor, consumatorilor și altor asociații din domeniul agriculturii, Comitetului Regiunilor și Comitetului Economic și Social am reținut:

- fermele familiale nu pot face față volatilității fără măsuri de susținere a pieței;
- menținerea modelului european al agriculturii;
- fermierii nu mai pot produce în pierdere; veniturile fermierilor sunt dependente de plățile PAC (circa două treimi dintre ferme);
- plățile directe trebuie să recompenseze fermierii pentru standardele înalte aplicate;
- îmbunătățirea funcționării piețelor – instrumente pentru gestionarea globalizării;
- întărirea poziției fermierilor în cadrul lanțului agro - alimentar;
- măsuri de însoțire pentru competitivitate: cercetare, inovare și integrare;
- asigurarea aprovizionării pieței cu produse de calitate și la prețuri competitive;
- presiunea detailiștilor de a produce mai mult, de calitate și la prețuri rezonabile;
- transmiterea diversității produselor agricole către generațiile viitoare;
- informații publice privind piața și prețurile;
- întărirea poziției fermierilor nu trebuie să conducă la renaționalizarea pieței;
- indicarea locului de origine pentru toate produsele penalizează produsele de calitate;
- trecerea la o politică alimentară care să răspundă cât mai bine cerinței consumatorilor;
- transparență pentru a permite alegerea avizată a consumatorilor;
- trecerea de la agricultura intensivă la cea durabilă;
- creșterea valorii adăugate la nivel local și regional;
- PAC bazată pe preferința comunitară;
- tratament egal între regiuni prin abandonarea modelului istoric;
- reglementare la nivel european bazată pe guvernarea locală;
- considerarea fermierilor din zonele sub-urbane;
- sinergie între dezvoltare rurală și politica de coeziune – coeziunea teritorială;
- toate reformele trebuie să se bazeze pe studii privind impactul asupra regiunilor;
- politica agricolă nu mai este sectorială;

- plăți directe orientate către valoare adăugată;
- analiza co-finanțării.

Intervențiile participanților au inclus:

- consistență și în politica externă;
- trebuie să ne bazăm pe siguranța alimentară (limitele pentru reziduurile de pesticide nu se bazează pe toxicitatea pentru consumatori);
- întărirea organizațiilor de producători și cooperativelor;
- continuarea finanțării prin Leader, iar grupurile de acțiune locală să poată beneficia de finanțare și din alte fonduri pentru a contribui la sinergii;
- distribuirea plăților directe către micii fermieri.

Concluziile generale ale dezbaterilor au fost:

- o serie largă de așteptări din partea PAC;
- securitatea alimentară - peste 20 milioane de locuitori ai UE au dificultăți în aprovizionarea cu alimente;
- trecerea (semantică) de la o abordare multi-funcțională a agriculturii la furnizarea de bunuri publice;
- generarea de venituri pentru fermieri;
- nutriție, calitate, sănătate și diversitate: politică agricolă și alimentară;
- teritoriu și diversitate: Europa bazată pe diversitate, nu uniformitate;
- rolul educațional (pentru consumatori, fermieri, etc.);
- 2 piloni – unul bazat pe venit și al doilea pe investiții.

S-au evidențiat următoarele aspecte:

- bunuri publice și dezvoltare rurală; zonele rurale nu pot supraviețui fără sprijin, iar agricultura nu poate fi competitivă; necesitatea unei creșteri inteligente, verzi, inclusive; contribuția agriculturii și pădurilor la obiectivele Strategiei 2020;
- este necesară sprijinirea agriculturii intensive și menținerea acestora în anumite regiuni; stabilirea eco-condiționalității; definiția bunurilor publice; plătitorii de taxe trebuie să fie convinși de valoarea bunurilor publice; s-ar putea să fie necesară adaptarea pilonului I pentru adresarea bunurilor publice; – unele frustrări că politica de dezvoltare rurală este împreună cu agricultura; politici inter-sectoriale; îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale necesită abordare teritorială; măsuri care să influențeze gestionarea terenului;
- clarificarea relației dintre cei 2 piloni ai PAC; măsuri specifice pentru sprijinirea fermelor mici și îmbunătățirea competitivității; integrare și orientare, diversitate; îmbunătățirea Leader, a exploatării resurselor și a procedurilor de evaluare; viitorul rol al plăților directe – parte a PAC cu noi criterii de distribuție a acestora între SM și fermieri; asigurarea de locuri de muncă, susținerea fermelor care protejează mediul, plăți pentru fermierii activi.

Mesaje cheie adresate în cadrul Conferinței:

- protejarea calității și valorii adăugate a agriculturii europene;
- decizii fundamentate în cadrul dezvoltării rurale;
- fermele mici să poată beneficia de plățile pentru agro-mediu; abordare tip Leader „de jos în sus” pentru integrarea politicii;
- securitatea alimentară din UE garantată și importurilor;
- sprijinirea tinerilor fermieri;
- măsuri integrate de dezvoltare rurală;

- impactul regulilor concurențiale asupra fermelor mici, familiale;
- considerarea fragilității producției; sistem agricol durabil și integrat;
- 2 piloni în cadrul PAC, utilitatea primului în reducerea inflației;
- buget corespunzător; fonduri suplimentare orientate către atragerea finanțării private;
- adresarea inconsistentelor între PAC și alte politici (ex. cea comercială);
- considerarea rolului zonelor rurale mici în cadrul dezvoltării rurale;
- includerea peisajului între bunurile publice;
- recunoașterea valorii fermelor care protejează mediul și a beneficiilor agriculturii ecologice;
- câteva măsuri în cadrul dezvoltării rurale nu sunt suficiente pentru adresarea schimbărilor climatice.

Concluziile Conferinței prezentate de Dacian Ciolos, Comisar pentru agricultură

- serviciile COM vor demara analiza pentru prezentarea unei comunicări în toamnă, ce va include multe din opiniile participanților;
- agricultura înseamnă mai mult decât producția de alimente, iar PAC nu poate oferi răspunsuri la toate așteptările;
- menținerea unei politici agricole la nivel comunitar care să reflecte diversitatea UE 27; abordarea teritorială este tot mai prezentă în dezbateri;
- există acord pentru dezvoltarea și reformarea PAC; sprijinul public trebuie să permită reconcilierea abordărilor economică, socială, teritorială și pentru protecția mediului;
- agricultura trebuie să fie durabilă și să asigure locuri de muncă;
- necesitatea susținerii agriculturii pentru adresarea diferitelor provocări; sprijinul trebuie să fie vizibil, înțeles de plătitorii de taxe; criteriile istorice pentru plățile directe nu mai sunt o opțiune, fiind necesare criterii obiective și realiste pentru stabilirea unui sistem echitabil de plăți; o PAC cu 2 piloni complementari; importanța dezvoltării rurale și includerea de noi mijloace – inovarea; adresarea schimbărilor climatice;
- trebuie avute în vedere o serie de provocări: globalizarea; provocări privind alimentele nu se înregistrează progrese într-o serie de regiuni pentru randamente); producția de calitate (promovarea acesteia); protecția mediului și schimbările climatice – gestionarea durabilă a resurselor naturale; întărirea mecanismelor pentru prevenirea riscurilor și gestionarea crizelor; noi instrumente de piață pentru contracararea volatilității veniturilor; aspectul teritorial al PAC;
- adresarea țintelor Strategiei 2020; diversitate și simplitate - exploatarea succesului Leader și a beneficiilor rețelelor de dezvoltare rurală.

21.07.2010

Valeriu Steriu
Deputat

